

Päiväys
17.5.2024

Diaarinumero
21482/03.04.04.04.20/2021

JULKINEN KUULUTUS

Vaasan hallinto-oikeuden päätös vesilain mukaisessa valitusasiassa

Kuulutuksen julkaisupäivä Vaasan hallinto-oikeuden verkkosivuilla

17.5.2024

Päätöksen tiedoksisaantipäivä

Hallintolain 62 a §:n 3 momentin mukaan päätöksen tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä julkaisemisajankohdasta.

Päätöksen tiedoksisaantipäivä on **24.5.2024**.

Asia

Vaasan hallinto-oikeuden päätös 17.5.2024 nro 647/2024, valitus vesitalousasiassa, Kiepin saha-alueen edustan vesialueen täyttäminen, Mäntyharju.

Luvan hakija

Kieppi Sawmill Oy

Kuulutuksen ja päätösasiakirjan nähtävilläpito

Tämä kuulutus ja päätösasiakirja pidetään nähtävillä **17.5.2024 – 24.6.2024** Vaasan hallinto-oikeuden verkkosivuilla osoitteessa:
<https://oikeus.fi/hallinto-oikeudet/vaasanhallinto-oikeus/fi/index/hallinto-oikeudenkuulutukset/paatoskuulutukset.html>

Muutoksenhakuohjeet

Ohjeet valituksen tekemiseen löytyvät kuulutetun päätöksen muutoksenhakua koskevasta osasta sekä siihen liitetystä valitusosoituksesta. Valitusaika päättyy **24.6.2024**.

17.05.2024

Dnro 21482/03.04.04.04.20/2021

Asia Valitus vesitalousasiassa

Valittajat [REDACTED]

Luvan hakija Kieppi Sawmill Oy

Päätös, josta valitetaan

Itä-Suomen aluehallintovirasto 8.11.2021 nro 104/2021

Aluehallintovirasto on myöntänyt Kieppi Sawmill Oy:lle luvan vesistötytön rakentamiseen vesistöön Mäntyharjun kunnassa hakemuksen mukaisesti hakemukseen liitetyn suunnitelmakartan GEO-1510042434-100 (26.2.2021, 1:500) osoittamaan paikkaan.

Rakentamisen edellytyksenä on, että Kieppi Sawmill Oy lunastaa täyttöalueen 2 osalta tarvittavat vesialueet Mäntyharjun osakaskunnan yhteisestä vesialueesta 507-876-17-4.

Hankkeesta ei ennalta arvioiden aiheudu vesilain mukaan korvattavaa edunmenetystä.

Tämä lupa ei korvaa mahdollisesti tarvittavaa maankäyttö- ja rakennuslain mukaista lupaa.

Luvan saajan on noudatettava vesilain säännöksiä ja seuraavia määräyksiä.

Lupamääräykset

Rakenteet

1. Vesistötytöt on rakennettava 26.2.2021 päivättyjen suunnitelmakartan GEO-1510042434-100 (1:500) ja leikkauspiirustuksen GEO-1510042434-101 (1:100) mukaisesti.

2. Täyttöihin on käytettävä tarkoitukseen sopivia puhtaita maa-aineksia.

3. Hankkeesta vastaavan on laadittava geotekninen suunnitelma vesialueen täytöstä rautatien suoja-alueelle sijoittuvan täytön (täyttöalue 1) osalta. Suunnitelma tulee hyväksyttävä Väylävirastolla ennen vesialueen täytön aloittamista.

4. Täyttöjen seurauksena ylös nousevat massat tulee poistaa vesistöstä luonnolliseen pohjan tasoon. Ne, samoin kuin ranta-alueelta poistettavat massat, tulee siirtää pois vesi- ja ranta-alueelta siten, etteivät ne pääse valumaan vesistöön. Ruoppaus- ja muut massat saa sijoittaa ainoastaan sellaiseen kohteeseen, jolla on lainvoimainen asianmukainen lupa vastaanottaa ja sijoittaa kyseisiä massoja.

5. Hankkeesta vastaavan tulee varmistaa, että Mäntyharjun venereitin vesisyvyys pysyy vähintään -1,8 metrin syvyisenä mitattuna vesistön keskialivedenkorkeudesta (MNW) $N_{2000} +81,6$ m.

6. Täyttöalueelta muodostuvat hulevedet on kerättävä hallitusti ja siten, että ne eivät johdu suoraan vesistöön.

7. Täyttöalueen vesistön puoleinen reuna on maisemoitava ympäristöön sopivaksi ja siihen on istutettava suojapuusto.

Töiden suorittaminen

8. Jokainen työvaihe on tehtävä mahdollisimman yhtäjaksoisesti ja siten ja sellaisena aikana, että vesialueelle, sen käytölle ja vesiluonnolle aiheutuu mahdollisimman vähän haittaa ja häiriötä. Töitä ei saa tehdä virkistyskäyttöaikaan 1.5.–31.8.

9. Sementumista aiheuttavien rakennustöiden aikana täyttöalueet on eristettävä muusta vesialueesta suojaverholla. Suojaverho on pidettävä paikoillaan niin kauan kuin sementumista esiintyy. Suojaverhosta ei saa aiheutua haittaa Mäntyharjun venereitin vesiliikenteelle.

10. Suojaverho ja työmaa-alue on merkittävä riittävin varoitusmerkein vesistön puolelta. Myös talvikaudella työmaasta ja mahdollisesta heikosta jäältä on varoitettava.

Kunnossapito

11. Rakenteet on pidettävä luvan mukaisessa ja tarkoitustaan vastaavassa kunnossa.

12. Täyttöalueen käytöstä vesistöön aiheutuva roskaantuminen on estettävä.

Korvaukset

13. Töiden suorittamisesta aiheutuva, välittömästi ilmenevä edunmenetys on viivytyksettä korvattava vahinkoa kärsineelle.

Tarkkailu

14. Luvan saajan on tarkkailtava hankkeen vaikutuksia Pyhäveden Kiepinsalmen tilaan hakemuksessa esitetyn tarkkailusuunnitelman (25.2.2021 Kiepin saha, vesialueen täyttö, Mäntyharju: Esitys tarkkailuohjelmaksi) mukaisesti kuitenkin siten muutettuna, että töiden aikaisista vesinäytteistä tulee määrittää lisäksi öljyhiilivedyt (C10-C40) sekä dioksiinit ja furaanit (PCDD/F- yhdisteet). Lisäksi tarkkailutulokset on toimitettava heti niiden valmistuttua Etelä-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle ja Mäntyharjun kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle. Tarkkailua on jatkettava viikoittain niin kauan kuin vesistövaikutuksia ilmenee.

Tarkkailusta on sen päätyttyä laadittava yhteenveto, joka sisältää tarkkailutulokset ja johtopäätökset hankkeen vaikutuksista vesistöön sekä tarvittaessa ehdotukset jatkotoimenpiteistä. Yhteenveto on toimitettava tiedoksi Etelä-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle ja Mäntyharjun kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle.

Töiden aloittaminen ja toteuttaminen

15. Hankkeen toteuttamiseen on ryhdyttävä kolmen vuoden kuluessa ja hanke on toteutettava olennaisilta osin viiden vuoden kuluessa siitä lukien, kun tämä päätös on tullut lainvoimaiseksi. Muuten lupa raukeaa.

Ilmoitukset

16. Töiden aloittamisesta on etukäteen ilmoitettava kirjallisesti Etelä-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelle ja Mäntyharjun kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle. ja tarkoituksenmukaisella tavalla.

Hankkeen valmistumisesta on 60 päivän kuluessa ilmoitettava kirjallisesti aluehallintovirastolle, Etelä-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelle, Mäntyharjun kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle. Valmistumisilmoitukseen on liitettävä vesistötäyttöjen lopullista sijaintia vesialueella osoittava kartta.

Valituksenalaisen päätöksen perustelut

Luvan myöntämisen edellytykset

Hankkeen tarkoitus

Kiepin sahan tehdasalueen laajennus edellyttää vesialueen täyttöä. Tehdasalueella tuotetaan sahatavaraa ja tehtaan kapasiteetin kasvatus ei ole mahdollista ilman tehdasalueen laajentamista. Hankkeen seurauksena alueen hulevesijärjestelyt paranevat nykyisestä.

Hanke ei ole alueella voimassa olevan asemakaavan mukainen. Mäntyharjun kunta on ilmaissut, että asemakaavan määräyksistä voidaan poiketa.

Rakentamisen edellytyksenä on, että hakijalla on tarvittavat maankäyttö- ja rakennuslain mukaiset luvat.

Hankkeesta saatava hyöty

Vesistötäyttöjen tekeminen mahdollistaa tehdasalueen laajenemisen ja tehtaan tuotantokapasiteetin nostamisen. Nämä parantavat Kieppi Sawmill Oy:n toimintaedellytyksiä tulevaisuudessa. Tehtaan toimintaedellytysten paraneminen luetaan hankkeen yksityiseksi hyödyksi.

Hankkeen osana alueen hulevesijärjestelyt parantuvat ja tehdasalueelta lähtevä hulevesikuormitus pienenee. Kuormituksen pienenemistä voidaan pitää yleisenä hyötynä.

Hankkeesta aiheutuvat menetykset

Hankkeen rakentamisaikaan esiintyy vesistön tilapäistä samentumista, jota voidaan pitää yleiseltä ja yksityiseltä kannalta vähäisenä menetyksenä.

Käyttöoikeuksien myöntäminen

Hakija on lunastanut itselleen täyttöalueiden 1 ja 3 vesialueet. Hakija on lisäksi ilmoittanut lunastavansa täyttöalueen 2 osalta tarvittavan vesialueen omistukseensa. Lunastuksesta on sovittu vesialueen omistajan kanssa, mutta sitä ei ole vielä käsitelty osakaskunnan yleisessä kokouksessa. Tämän vuoksi lunastusta ei ole voitu tehdä ja lainhuutoa hakea ja lupa on täyttöalueen 2 osalta myönnetty ehdollisena. Koska hakija omistaa suurimman osan hankealueesta ja muulta osin on esittänyt luotettavan selvityksen siitä, miten oikeus alueeseen hankitaan, ei käyttöoikeuksia ole enemmälti tarpeen käsitellä lupapäätöksessä.

Natura, luonnonarvot ja vesienhoitosuunnitelma

Hankkeen toteuttamisella ei ole vaikutuksia Natura 2000 -verkostoon kuuluvien alueiden luonnonarvoihin. Hanke ei merkittävästi heikennä alueen luonnonarvoja.

Kymijoen-Suomenlahden vesienhoitoalueen vesienhoitosuunnitelman vuoteen 2021 mukaan hankealueen ekologinen tila on luokiteltu hyväksi. Hanke ei vaaranna vesienhoitosuunnitelman nykyistä ekologisen tilan tilatavoitetta.

Etuvertailu

Edellä selostetut vesilain 3 luvun 6 ja 7 §:ien mukaisesti arvioitavat hyödyt ja haitat huomioon ottaen hankkeesta yksityiselle edulle saatavat hyödyt ovat huomattavia verrattuna siitä yleisille ja yksityisille eduille koituviin menetyksiin. Luvan myöntämisen edellytykset ovat siten olemassa.

Lupamääräykset

Rakentamistyön toteuttamisesta ja hankkeen vaikutusten tarkkailemisesta annetut määräykset ovat tavanomaisia vastaaville hankkeille. Lupamääräyksillä varmistetaan rakennustyön haittattomuus. Lupamääräyksin on rajoitettu rakentamisajankohtaa, jotta hankkeesta aiheutuu mahdollisimman vähän haittaa vesistön yleiselle virkistyskäytölle. Asemakaavan oikeusvaikutus huomioon ottaen on annettu määräys geoteknisen suunnitelman laatimisesta toimivaltaiselle rataviranomaiselle. Maisemaan soveltuvuuden ja ympäristön viihtyisyyden turvaamiseksi on annettu määräys puuston istuttamisesta. Tarkkailusuunnitelmaa on laajennettu, jotta voidaan varmistua, ettei pohjasedimentissä havaittuja haitta-aineita pääse vesistöön rakentamisvaiheessa.

Valmistelulupa

Aluehallintovirasto on oikeuttanut Kieppi Sawmill Oy:n ryhtymään hankkeen toteuttamista valmisteleviin toimenpiteisiin täyttöalueilla 1 ja 3 lupapäätöstä ja sen määräyksiä noudattaen jo ennen päätöksen lainvoimaiseksi tulemista. Luvan saajan on ennen toimenpiteisiin ryhtymistä asetettava Itä-Suomen aluehallintoviraston peruspalvelut, oikeusturva ja luvat -vastuualueelle 50 000 euron suuruinen vakuus niiden vahinkojen, haittojen ja kustannusten korvaamisesta, jotka päätöksen kumoaminen tai luvan määräysten muuttaminen voi aiheuttaa.

Perustelut

Valmistelevat toimenpiteet voidaan suorittaa tuottamatta muulle vesien käytölle tai luonnolle ja sen toiminnalle huomattavaa haittaa. Luvassa tarkoitettut työt ovat sellaisia, että niiden suorittamisen jälkeen olot voidaan olennaisilta osin palauttaa entisen veroisiksi siinä tapauksessa, että lupapäätös kumotaan tai sen määräyksiä muutetaan.

Muistutuksiin vastaaminen

Aluehallintovirasto on ottanut muistutusten 1–4 vaatimuksista huomioon luontoarvoihin, veden virtaukseen, eliöstöön ja maisemaan liittyvät seikat lupamääräyksistä ja perusteluista ilmenevällä tavalla. Lisäksi aluehallintovirasto toteaa, että täyttörakenteen päällä harjoitettava toiminta kuuluu ympäristönsuojelulain mukaisen ympäristöluvan piiriin. Ympäristöluvassa annetut määräykset muun muassa melun osalta koskevat siten laajennusalueella harjoitettavaa toimintaa, joten tältä osin asia on jätetty tutkimatta.

Vaatimukset hallinto-oikeudessa

██████████ ovat vaatineet, että aluehallintoviraston päätös kumotaan ja että päätöksen täytäntöönpano keskeytetään.

Perustelut

Päätös ei ole lainmukainen, se on puutteellisesti perusteltu ja se sisältää lukuisia epävarmuustekijöitä, jotka ovat ristiriidassa varovaisuusperiaatteen kanssa.

Aluehallintovirasto ei ole riittävästi ottanut huomioon alueella voimassa olevaa asemakaavaa. Koska hankkeessa tehdään laajennusta ja täyttöä vesialueen puolelle, hanke ei ole voimassa olevien kaavojen mukainen vesialueen osalta. Ennen kaavanmuutoksen lainmukaisuutta valmisteleviakaan töitä ei pidä aloittaa. Asemakaavassa suuri osa lähialueesta on merkitty virkistyskäyttöön ja täyttö haittaa alueelle asemakaavassa osoitettua virkistyskäyttöä.

Riskiä pohjaveden pilaantumiseen ja imeytymismääriin on huomattavasti kasvatettu. Pohjaveden muodostus häiriintyy ja veden laatu vaarantuu virtausten muuttumisen, louheen sisältämien jäämien, pohjasta irtoavien massiivisten savi- ja liejuainesten syrjäytymisen sekä nollakuidun ja sen mahdollisen noston vuoksi. Ei ole olemassa riittäviä selvityksiä siitä, että täyttötöitä voidaan toteuttaa heikentämättä pohjavesialueen veden laatua tai antoisuutta. Kiepinsalmen pohjoispuolisella alueella kiinteistöillä on pääosin omat kaivot. Toimenpiteiden vaikutusta pohjaveden laatuun ei ole tutkittu. Hanke sisältää ennakolta määrittelemättömän riskin imeytyvän pohjaveden laadulle.

Suojaverhous ei estä liuenneiden ravinteiden kulkeutumista hankealueen ulkopuolelle. Suojaverho ei myöskään estä löysän saven purkautumisriskiä suoja-alueen ulkopuolelle.

Päätöksessä tai riskiarviossa ei ole otettu huomioon louhintatyön yhteydessä porauslaitteista mahdollisesti purkautuvaa hydraulioöljyä, joka imeytyy louheeseen ja tulee huuhtoutumaan veteen.

Kalat, ravut ja muut vesieliöt menettävät täyttöalueella elinympäristönsä ja kalastus- sekä ravustusmahdollisuudet alueella estyvät. Suojaverhojen asentaminen haittaa kalojen liikkumista alueella, täyttöalue on hauen ja lahnan kutualueita. Myös rapukannan häviäminen on todennäköistä täytön yhteydessä.

Asian käsittely ja selvittäminen hallinto-oikeudessa

Hallinto-oikeus on tiedottanut valituksesta julkisella kuulutuksella. Tieto kuulutuksesta on julkaistu Mäntyharjun kunnassa.

Itä-Suomen aluehallintovirastolta on pyydetty lausunto valituksesta. Asianosaisille, joita asia erityisesti koskee, sekä Etelä-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelle, Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kalatalousviranomaiselle, Mäntyharjun kunnalle, Mäntyharjun kunnan ympäristönsuojeluviranomaisille, Liikenne- ja viestintävirastolle (Traficom), Väyläviraston sisävesiväylät -yksikölle, Väyläviraston rautatieosastolle,

Museovirastolle ja luvan hakijalle on varattu tilaisuus vastineen antamiseen valituksesta.

Aluehallintovirasto on lausunnossaan muun ohella esittänyt, että vesitalousluvasta on pyydetty lausunto Mäntyharjun kunnalta, joka on lausunnossaan todennut saha-alueen asemakaavamuutoksen olevan vireillä. Lisäksi lausunnossa on tuotu esille, että mikäli alueen rakentamisen suhteen on tarpeen edetä kaavoitusta nopeammin, voidaan asiaa käsitellä poikkeamislupamenettelyllä, jos asia on maankäyttö- ja rakennuslain tarkoittamalla tavalla poikkeamisluvalla ratkaistavissa. Nyt kyseessä olevassa päätöksessä vesitalouslupa on myönnetty ehdollisena siten, että hankkeelle on haettava tarvittavat maankäyttö- ja rakennuslain edellyttämät luvat. Myös valmisteluluvan mukaisia toimenpiteitä koskevat maankäyttö- ja rakennuslain säännökset ja ne vaativat siten tarvittaessa poikkeamisluvan. Tämän perusteella aluehallintovirasto on katsonut, että se on ottanut riittävästi huomioon asemakaavoituksen päätöksessään.

Hankealue ei sijaitse luokitellulla pohjavesialueella. Myönnetyn luvan ja sen lupamääräysten mukaisesti toteutettuna hankkeella ei arvioida olevan sellaisia vaikutuksia, joista voisi aiheutua pohjaveden pilaantumisen vaaraa tai riskiä kaivoille, jotka sijaitsevat Kiepinsalmen pohjoisrannalla.

Muilta osin aluehallintovirasto on todennut, ettei sillä ole lisättävää päätöksessä tai sen perusteluissa esitettyyn.

Mäntyharjun kunnanhallitus on vastineessaan muun ohella esittänyt, että valitus hylätään. Alueen asemakaavoitus on vireillä ja alueen muuttuva tilanne on siten otettu huomioon. Kiepin sahan alue on yleis- ja asemakaavassa osoitettu teollisen toiminnan tarpeisiin. Vesialue on osoitettu kiinteistörekisterin perusteella vesialueena, eikä täyttöosalla ole varsinaista kaavallista erityistarkoitusta tai sen käyttöä rajoittavaa tekijää. Asemakaavan muuttamisen tavoitteena on kasvattaa teollisuusaluetta tulevan kiinteistöjaotuksen mukaisesti täyttöalueelle.

Lupa-asia on voitu ratkaista nykyisen kaavatilanteen perusteella ja vesilain 3 luvun 5 §:n mukaisesti lupa-asiaa ratkaistaessa on katsottu, ettei lupa merkittävästi vaikeuta kaavan laatimista. Alueelle myönnetty täyttölupa ei myöskään ole ristiriidassa täyttöalueella vireillä olevan kaavamuutoksen tavoitteiden kanssa. Teollisuusalueen eteläpuolella sekä Kiepinsalmen pohjoispuolella alueita on osoitettu asemakaavassa puistoalueeksi sekä maa- ja metsätalousalueeksi, mutta varsinaisia virkistysalueita lähialueelle ei ole osoitettu eikä se ole tarkoituksenmukaistakaan alueen teollisuuskäyttöön tehdyn aluevarauksen osalta.

Puisto- ja maa- ja metsätalousalueiden tarkoituksena on toimia ns. puskurialueina teollisuuden ja asutuksen välillä. Alueita toki voi käyttää soveltuvin osin omaehtoiseen virkistäytymiseenkin, mutta se ei ole alueiden pääkäyttötarkoitus. Nyt valituksenalaisen täyttöalueen osalta ei ole todettu virkistystarpeita, eikä osoittaminen teollisuusalueen ja vesialueen väliin täyttöalueelle tulisi muutenkaan täyttämään asemakaavan 54 §:n mukaisia

sisältövaatimuksia turvallisen, terveellisen ja viihtyisän ympäristön osalta. Täyttö ei haittaa alueen virkistyskäyttöä.

Alue ei kuulu varsinaisiin määriteltyihin pohjavesialueisiin, eikä esimerkiksi kaavoissa ole alueelle osoitettu erityistä pohjavesialuetta tai pohjavesien suojelutarvetta.

Alueen kaavoissa ei aluetta ole arvotettu kalatalouden kannalta erityisen arvokkaaksi alueeksi.

Etelä-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue on antamassaan vastineessa muun ohella viitanut sen aluehallintovirastolle lupahakemuksen käsittelyn yhteydessä antamaan 10.5.2021 lausuntoon. Hankkeen haitallisia ympäristövaikutuksia vesistössä voidaan tehokkaasti ehkäistä hakemussuunnitelmassa esitetyllä suojaseinärakenteella. Erityistä huomiota tulee kiinnittää suojaseinän tekniseen toimivuuteen, jotta hieno kiintoaines ei leviä suojaseinän ulkopuoliseen vesistöön. Työvaiheiden aikaisia vesistövaikutuksia tarkkaillaan ottamalla vesinäytteitä tarkkailuohjelman mukaisesti, jotta varmistetaan vesistövaikutuksia ehkäisevän suojaseinän toimivuus. Tarkkailulla seurataan hankkeen vaikutuksia Pyhäveden Kiepinsalmen alueella. Ehdotettu vesistö tarkkailuohjelma vaikuttaa etukäteen arvioiden riittävältä. Hankkeen vesialue kuuluu Kymijoen-Suomenlahden vesienhoitoalueeseen. Tyypiltään vesialue kuuluu keskikokoisiin humusjärviin (Kh). Vesialueen ekologinen tila luokitellaan hyväksi. ELY-keskuksen käsityksen mukaan hanke ei vaaranna vesienhoitosuunnitelman nykyistä ekologisen tilan tilatavoitetta. Hankkeelle voidaan myöntää valmistelulupa, koska hankkeessa tehtävät täyttö ym. muut työt ovat luonteeltaan sellaisia, että ne voidaan tarvittaessa palauttaa ennalleen, mikäli hankkeelle ei myönnetä vesitalouslupaa.

Etelä-Savon ELY-keskus on kehottanut luvan haltijaa Kieppi Sawmill Oy:tä keskeyttämään työt saha-alueella 15.2.2022, koska alueella tehtiin töitä annetun lupapäätöksen vastaisesti Vaasan hallinto-oikeuteen 10.12.2021 tehdystä valituksesta huolimatta. ELY-keskuksen 15.2.2022 Kieppi Sawmill Oy:n saha-alueelle tekemässä tarkastuksessa lupapäätökseen sisältyvistä töistä oli arvion mukaan valmiina noin 95 %. ELY-keskus on 14.3.2022 tehdyllä tutkintapyynnöllä pyytänyt Itä-Suomen poliisilaitosta suorittamaan esitutkinnan sen selvittämiseksi, onko joku mahdollisesti syyllistynyt vesilain ja/tai rikoslain vastaiseen toimintaan aloittaessaan vesilupapäätöksen ISAVI/2045/2021 mukaiset työt, pois lukien valmistelulupaan kuuluvat työt, ennen lupapäätöksen lainvoimaiseksi tuloa kiinteistöllä Ryytönniemi 507-413-7-709.

Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kalatalousviranomaisen on ilmoittanut, ettei se anna vastinetta asiassa.

Liikenne- ja viestintävirasto (Traficom) on ilmoittanut, ettei sillä ole lausuttavaa.

Kieppi Sawmill Oy on vastineessaan esittänyt, että muutoksenhakijat eivät ole esittäneet mitään sellaista mikä antaisi aiheita päätöksen tai valmisteluluvan kumoamiseen.

Valituksenalainen päätös koskee vesialueen täyttöä ja muuttamista maa-alueeksi. Maankäyttö- ja rakennuslain mukaiset asiat, kuten maa-alueeksi muutettavan vesialueen osan kaavoitus ja mahdolliseen rakentamiseen liittyvät luvat ratkaistaan erikseen maankäyttö- ja rakennuslain mukaisessa menettelyssä. Kyseessä olevan vesialueen osan asemakaavoitus teollisuuden käyttöön ei olisi ollut tarkoituksenmukaista ennen kuin mahdollisuus vesialueen täyttöön ja rantaviivan siirtämiseen on vesioikeudellisessa lupamenettelyssä ratkaistu. Kuten Mäntyharjun kunnanhallitus on valituksesta antamassaan lausunnossa todennut, vesitalousluvan tarkoittamalla vesialueen osalla ei ole varsinaista kaavallista erityistarkoitusta tai sen käyttöä rajoittavaa tekijää. Mäntyharjun kunnan rakennusvalvontaviranomainen on lisäksi ilmoittanut, että vesialueen täyttäminen ei vaadi maankäyttö- ja rakennuslain mukaista toimenpidelupaa.

Hankkeella ei ole vaikutusta pohjaveden laatuun tai määrään tai talousveden hankintaan. Täyttöalueella muodostuva tai sen kautta kulkeva pohjavesi purkautuu tulevan rantaviivan kohdalla vesistöön, josta se ei enää muodostu takaisin pohjavedeksi. Täyttöalueen ja vesistön vastakkaisella puolella sijaitsevilla kaivoilla ei ole hydraulista yhteyttä. Täyttöalueen läheisyydessä ei sijaitse talousvesikaivoja. Hankkeella ei ole vaikutusta minkään luokitellun pohjavesialueen veden laatuun tai määrään.

Hankkeen kalataloudelliset vaikutukset ovat vähäisiä ja väliaikaisia eivätkä ne muodosta estettä vesitalousluvan myöntämiseen.

██████████ ovat vastaselityksessään esittäneet muun ohella, että tähän asti tehdyt työt ovat laittomia, mutta tässä vaiheessa on rakennettava hulevesijärjestelmät, rannan suojavyöhyke ja melunsuojaus. Näin voidaan minimoida tehdyt vahingot.

Louhintatyön aikaiset voimakkaat räjäytykset ja louhintajätteellä suoritettu vesistön täyttö ovat aiheuttaneet riskin pohjaveden laadun heikentymiselle. Salmen vastarannalla suurin osa kiinteistöistä saa vetensä omista kaivoista. Ainakin osoitteessa ██████████ sijaitsevan kiinteistön porakaivon vesi on muuttunut syksystä käyttökelvottomaksi ja talousvesi on jouduttu hakemaan kannuilla. Vedessä on ilmennyt hajuhaittaa ja juomaveden nauttimisesta on aiheutunut asukkaille pahoinvointia ja oksentelua. Myös pesukoneessa on havaittu hajuongelma. Kaivojen ja pohjaveden laadun ja huoltotoimenpiteiden selvittäminen olisi syytä tehdä ympäristöviranomaisten toimesta yhtiön kustannuksella

Rantaan on ajautunut vuoden 2022 keväällä roskaa ja tahmeaa öljymäistä lietettä. Aikaisempina vuosina rantaan on ajautunut lähinnä vain kuoriketta, minkä haitan estämiseksi ympäristölupa-asiassa vuonna 2013 on vaadittu esim. betoniaidan rakentamista.

Vastineen antajat ovat pitäneet pahimpana ongelmana sahan toiminnan aiheuttamaa melua.

Kieppi Sawmill Oy on pyytänyt hallinto-oikeutta vesilain 15 luvun 7 §:n nojalla määräämään, että vesialueen täyttöhanke kiinteistöllä 507-413-7-709 voidaan valituksesta huolimatta aloittaa ja saattaa päätökseen lupapäätöstä noudattaen. Hanke on suurimmaksi osaksi toteutettu. Pyynnön liitteessä 1 on esitetty alueet, joita ei vielä ole täytetty. Tämä pyyntö on koskenut edellä mainittujen alueiden täyttämistä loppuun sekä hulevesikaivojen ja -putkistojen asentamista.

Kieppi Sawmill Oy on ollut siinä käsityksessä, että sillä on ollut lupapäätöksen ja ELY-keskukselle tehdyn aloitusilmoituksen turvin oikeus käynnistää työt. Hankkeen toteuttamisen seurauksena pintavesistöön kohdistuva hulevesikuormitus pienenee, kun alueen hulevedet eivät enää pintavaluntana kulkeudu suoraan vesistöön. Täytön ollessa kesken hulevesijärjestelmää ei voida rakentaa valmiiksi eikä aluetta pinnoittaa. *Kieppi Sawmill Oy* on pitänyt ympäristön kannalta tärkeänä, että pitkälle edennyt hanke, täyttöineen ja muine rakennustöineen voidaan saattaa loppuun ennen virkistyskäyttökauden alkua.

Mäntyharjun kunta on vesitalouslupaprosessin yhteydessä ilmaissut, että voimassaoleva asemakaava ei ole hankkeen toteuttamisen esteenä. Mäntyharjun kunnan rakennusvalvontaviranomainen on lisäksi ilmoittanut, että hanke ei vaadi maankäyttö- ja rakennuslain mukaista toimenpidelupaa. Hankkeella ei ole vaikutusta pohjaveden laatuun tai määrään tai talousveden hankintaan. Rakentamisalueella tai sen kautta kulkeva pohjavesi purkautuu vesistöön, josta se ei enää muodostu takaisin pohjavedeksi. Suojaverhon avulla vähennetään työstä aiheutuvaa pintaveden samentumista, joka on joka tapauksessa ohimenevää. Sedimenttiä syrjäytyy kovien pohjaolosuhteiden ansiosta vain vähäisissä määrin ja sen kulkeutuminen hankealueen ulkopuolelle estetään suojaverhujen avulla. Sedimenttiä lukuun ottamatta hankealueella ei käsitellä löysää savea tai ravinteita sisältäviä maa-aineksia. Täyttö toteutetaan kitkamaalla. Työssä ei käytetä louhetta, johon olisi imeytynyt öljyä. Työnaikaisella suojaverholla ei ole haitallisia kalataloudellisia vaikutuksia.

Kieppi Sawmill Oy on valmis asettamaan vesilain 15 luvun 7 §:ssa tarkoitetun vakuuden. Vakuuden suuruudeksi yhtiö ehdottaa 50 000 euroa, joka on sama kuin lupapäätöksessä valmistelutöiden varalle määrätty vakuus. Tätä vakuutta *Kieppi Sawmill Oy* ei ole asettanut, koska aloitusilmoituksen jättämisen jälkeen oli siinä käsityksessä, että päätös on saanut lainvoiman eikä vakuuden asettaminen näin ollen ole ollut tarpeen.

Merkintä

Vaasan hallinto-oikeus on välipäätöksellään 11.4.2022 nro 405/2022 oikeuttanut luvan saajan aloittamaan aluehallintoviraston päätöksen mukaiset suorittamattomat työt ja saattamaan ne loppuun lupapäätöstä noudattaen.

Luvan saaja on määrätty ennen toimenpiteisiin ryhtymistä asettamaan Itä-Suomen aluehallintoviraston peruspalvelut, oikeusturva ja luvat - vastuualueelle 50 000 euron suuruinen vakuus niiden vahinkojen, haittojen ja kustannusten korvaamisesta, jotka päätöksen kumoaminen tai luvan määräysten muuttaminen voi aiheuttaa.

Hallinto-oikeuden ratkaisu

1. Hallinto-oikeus hylkää valituksen.
2. Hallinto-oikeus hylkää vaatimukset valmisteluluvan täytäntöönpanon keskeyttämisestä.

Perustelut

Sovellettavia oikeusohjeita

Vesilain 3 luvun 4 §:n 1 momentin 2 kohdan mukaan lupa vesitaloushankkeelle myönnetään, jos hankkeesta yleisille tai yksityisille eduille saatava hyöty on huomattava verrattuna siitä yleisille tai yksityisille eduille koituviin menetyksiin.

Vesilain 3 luvun 5 §:n 1 momentin mukaan lupa-asiaa ratkaistaessa on otettava huomioon asemakaava. Lisäksi on otettava huomioon, mitä maankäyttö- ja rakennuslaissa säädetään maakuntakaavan ja yleiskaavan oikeusvaikutuksista.

Pykälän 2 momentin mukaan lupa-asiaa ratkaistaessa on katsottava, ettei lupa merkittävästi vaikeuta kaavan laatimista.

Vesilain 3 luvun 6 §:n 1 momentin mukaan luvan myöntämisen edellytyksiä harkittaessa vesitaloushankkeesta yleiselle edulle aiheutuvia hyötyjä ja menetyksiä arvioidaan yleiseltä kannalta. Arvioinnissa voidaan käyttää raha-arvoa, jos hyödyn tai menetyksen suuruus voidaan määrittää rahassa.

Vesilain 3 luvun 6 §:n 2 momentin mukaan arvioinnissa on otettava huomioon, mitä vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä annetun lain mukaisessa vesienhoitosuunnitelmassa ja merenhoitosuunnitelmassa on esitetty hankkeen vaikutusalueen vesien tilaan ja käyttöön liittyvistä seikoista.

Vesilain 3 luvun 7 §:n 1 momentin mukaan luvan myöntämisen edellytyksiä harkittaessa vesitaloushankkeesta saatavana yksityisenä hyötynä otetaan huomioon maa- tai vesialueen tai muun omaisuuden tuottavuuden tai käytettävyyden parantumisesta aiheutuva omaisuuden käyttöarvon lisääntyminen sekä hankkeen toteuttamisesta välittömästi saatava muu etu.

Vesilain 3 luvun 7 §:n 2 momentin mukaan hankkeesta aiheutuvana yksityisenä menetyksenä otetaan huomioon:

- 1) hakijalle myönnettävät käyttö- tai lunastusoikeudet;
- 2) kustannukset sellaisista vahingoista ja käyttöoikeuksista, joista hakija on

hankkeen toteuttamiseksi erikseen sopinut asianosaisen kanssa, ja vastaavassa tarkoituksessa hakijalle vapaaehtoisesti luovutettujen alueiden hankkimiskustannukset; sekä

3) muut hankkeeseen osallistumattomalle taholle ja tässä laissa tarkoitettulle ojituksen passiiviosakkaalle aiheutuvat menetykset.

Vesilain 3 luvun 10 §:n 1 momentin 1 kohdan mukaan lupapäätöksessä on annettava tarpeelliset määräykset.

1) hankkeesta ja sen toteuttamisesta aiheutuvien haittojen välttämisestä siten kuin 2 luvun 7 ja 8 §:ssä säädetään;

2) maisemoinnista ja muusta työn jälkien poistamisesta; sekä

3) vesistön ja pohjavesiesiintymän tilan säilyttämistä varten tarpeellisista toimenpiteistä ja laitteista.

Asiassa saatu selvitys

Vesistötäyttökohde sijaitsee Mäntyharjun kunnassa Pyhäveden Kiepinsalmen etelärannalla. Kenttä rakenteet ja vesialueen rannat sijoittuvat luvan hakijan omistamalle kiinteistölle Ryytönniemi 507-413-7-709. Täytettävä vesialue sijoittuu täyttöalueiden 1 ja 3 osalta luvan hakijan omistamille määräaloille 507-413-876-3-M601 ja 507-413-876-4-M601 sekä täyttöalueen 2 osalta Mäntyharjun osakaskunnan yhteiselle vesialueelle 507-876-17-4. Luvan hakija omistaa alueiden 1 ja 3 täyttöä varten tarvittavat vesialueet. Luvan hakija on ilmoittanut, että se hankkii Mäntyharjun osakaskunnalta omistusoikeuden vesialueeseen täyttöalueen 2 osalta. Luvan hakija on sopinut Mäntyharjun osakaskunnan kanssa lunastavansa vesialueen täyttöalueen 2 osalta. Täytettävät vesialueet ovat matalia ja kivikkoisia. Alueella on varastoitu aikoinaan uitettuja puita. Täytettävien vesialueiden läheisyydessä on vesiväylä. Täytettävä alue ulottuu lähimmillään 20–30 metrin päähän vesiliikenteen rajoitusalueesta.

Kiepin tehdasalueen laajennus edellyttää hakemuksen mukaan vesialueen täyttöä, koska laajennus ei voi jo valmiiden rakennusten takia sijoittua maa-alueelle. Tehdasalueella tuotetaan sahatavaraa, ja tehdään kapasiteetin kasvatus ei ole luvan hakijan mukaan mahdollista ilman tehdasalueen laajentamista. Täyttöalueita on tarkoitus jatkossa käyttää tukkikentän laajentamiseen (sahattavat lajitellut tukkipinot) sekä varastohallien rakentamiseen sahatavaralle ja sivutuotteille (hake/puru/kuori).

Laajennus on suunniteltu tehtäväksi kolmella alueella. Laajennuksen pinta-ala on yhteensä noin 14 500 m², josta täytettävää vesialaa on noin 12 700 m². Täyttöjen paksuus vesialueella on noin 4 m ja veden keskisyvyys noin 1–2 m. Täyttöihin käytetään yhteensä noin 50 000 m³ rtr puhtaita maa-aineksia. Suunniteltu vesistötäyttö ulottuu enimmillään noin 50 metrin etäisyydelle nykyisestä rantaviivasta salmelle päin. Täyttöalueet rakennetaan itsenäisinä kokonaisuuksina siltiverhojen suojissa eikä töitä toteuteta aktiivisimman virkistyskäytökäuden aikana.

Hakemuksen mukaan hankealueen eteläpuoliset maa-alueet ovat kokonaisuudessaan teollisuusaluetta, eikä siellä sijaitse lainkaan asutusta.

Lähin vakituinen asutus sijoittuu Kiepinsalmen pohjoisrannalle, johon on hankealueesta etäisyyttä noin 150 metriä. Pohjoisranta on pääosin metsäistä aluetta, jossa asutusta on vain harvakseltaan. Hankealueen läheisyydessä ei ole virallisia virkistysalueita -tai reittejä. Hankealue sijoittuu Kymijoen-Suomenlahden vesienhoitoalueelle. Pyhäveden ekologinen tila on luokiteltu hyväksi ja kemiallinen tila hyvää huonommaksi.

Olemassa oleva kenttäalue on tasainen ja sen pinta on keskimäärin noin tasolla $N_{2000} + 84,0$ m. Kenttäalue luiskautuu jyrkästi järven pohjaan. Järven pohja on tasainen ja siinä on luotausten perusteella paikoin ohuelti löyhiä tai liejuisia kerroksia kovan ja kivisen järven pohjan päällä. Pehmeän sedimentin paksuus on suurimmillaan 0,5 metriä. Salmen vedenkorkeus on 18.6.2018 ollut +81,8 m. Järven pohjan korkeustaso vaihtelee yleisesti välillä +79,7–+81,5 m. Alueen pohjamaa on kenttäalueella tehtyjen kairausten perusteella kivistä siltistä hiekkaa ja siltistä hiekkamoreenia.

GTK:n Maankamara -palvelun mukaan hankealueen ranta-alueet ovat suurimmaksi osaksi täytemaata. Idempänä Kiepinsalmen eteläranta on saraturveta. Ramboll Finland Oy:n täyttöalueella tekemien pohjatutkimusten ja sedimenttinäytteenoton perusteella sedimentti on pääosin haitatonta, eikä ylitä PIMA-asetuksen (VNa 214/2007) mukaisia kynnysarvoja. Ainoastaan yhdellä pisteellä PAH-yhdisteiden ja öljyhiilivetyjen kynnysarvo on ylittynyt lievästi. Sedimenttiä ei ruopata hankealueelta. Sedimentin normalisoitujen tulosten perusteella hankealueen pehmeissä kerroksissa ei ole haitta-aineita, joiden kulkeutuminen vesistöissä aiheuttaisi haittaa eliöstölle. Yhdessä tutkimuspisteessä lähellä rantaa, polyaromaattiset hiilivedyt ovat ylittäneet 1B viitearvot (ympäristöhallinnon ohjeita 1/2015). Kyseisen näytenäytteen sedimentti jää täyttömassojen alle ja pysyy hapettomassa tilassa. Sedimenttiä syrjäytyy kovien pohjaolosuhteiden ansioista vain vähäisissä määrin. Kulkeutumista hankealueen ulkopuolelle estetään suojaverhojen avulla. Syrjäytyvä sedimentti on tutkimusten perusteella luonnontilaista tai läjityskelpoisuusluokassa 1A. Hankealueen lähialueelle ei sijoitu luokiteltuja pohjavesialueita.

Hankealueella on voimassa kolme maakuntakaavaa: ympäristöministeriön 4.10.2010 vahvistama Etelä-Savon maakuntakaava, ympäristöministeriön 3.2.2016 vahvistama tuulivoimaa käsittelevä Etelä-Savon 1. vaihemaakuntakaava sekä) Maakuntavaltuuston 12.12.2016 hyväksymän Etelä-Savon 2. vaihemaakuntakaava. Kaavayhdistelmässä Kiepinsalmen lävitse on merkitty kulkeväksi syväväylä, veneväylä ja melontareitti. Lisäksi hankealueen länsipuolelle sijoittuu päärata/runkorata ja itäpuolelle seututie/matkailutie sekä muinaismuistokohde.

Hankealueella voimassa olevassa Kuntakeskuksen ja Pyhäveden alueen osayleiskaavassa (Mäntyharjun kunnanvaltuusto 13.11.2008) toimenpiteiden kohteena ovat vesialueet on merkitty vesialueeksi. Kiepinsalmen lävitse on merkitty kulkeväksi melontareitti. Kiepinsalmen eteläosan ranta-alue on merkitty kaavassa teollisuusrakennusten alueeksi.

Hankealueella voimassa olevassa Asemanseudun rakennuskaavassa (17.6.1977) Kiepinsalmen eteläpuolinen maa-alue on merkitty kokonaisuudessaan teollisuus- ja varastorakennusten korttelialueeksi. Vesipeitteinen alue on merkitty kaavassa vesialueeksi. Salmen länsiosassa kulkeva rautatie on merkitty rautatiealueeksi.

Oikeudellinen arviointi ja johtopäätös

Kaavoitus

Maakuntavaltuuston 12.12.2016 hyväksymän Etelä-Savon 2. vaihemaa-kuntakaavan kaavayhdistelmässä Kiepinsalmen lävitse on merkitty kulkevaksi syväväylä, veneväylä ja melontareitti. Lisäksi hankealueen länsipuolelle sijoittuu päärata/runkorata ja itäpuolelle seututie/matkailutie sekä muinaismuistokohde.

Hankealueella voimassa olevassa Kuntakeskuksen ja Pyhäveden alueen osayleiskaavassa, (Mäntyharjun kunnanvaltuusto 13.11.2008) toimenpiteiden kohteena ovat vesialueet on merkitty vesialueeksi. Kiepinsalmen lävitse on merkitty kulkevaksi melontareitti. Kiepinsalmen eteläosan ranta-alue on merkitty kaavassa teollisuusrakennusten alueeksi.

Hankealueella voimassa olevassa Asemanseudun rakennuskaavassa (17.6.1977) Kiepinsalmen eteläpuolinen maa-alue on merkitty kokonaisuudessaan teollisuus- ja varastorakennusten korttelialueeksi. Vesipeitteinen alue on merkitty kaavassa vesialueeksi. Salmen länsiosassa kulkeva rautatie on merkitty rautatiealueeksi.

Hallituksen esityksen yksityiskohtaisissa perusteluissa vesilainsäädännön uudistamiseksi (HE 277/2009) on muun muassa todettu, että vahvimmat oikeusvaikutukset ovat asemakaavalla. Maakunta- ja yleiskaavoilla ei ole lupaharkintaa sitovaa vaikutusta, vaan niiden oikeusvaikutukset määräytyvät maankäyttö- ja rakennuslain mukaisesti. Vesioikeudellisen päätöksenteon suhteesta tulevaan kaavoitukseen ehdotuksessa on esitetty, että lupa ei saa merkittävästi vaikeuttaa vireillä olevan kaavan laatimista. Säännöksellä ei viitata yleisesti tulevaan kaavoitukseen, vaan sillä tarkoitetaan tilanteita, joissa kaava on laadittavana tai päätös kaavan laatimisesta on tehty. Vaikeutuminen jää aina tapauskohtaisesti ratkaistavaksi. Tällainen tilanne voi olla kyseessä esimerkiksi silloin, jos hakemuksen tarkoittama toiminta poikkeaa olennaisesti alueelle suunnitellusta käyttötarkoituksesta.

Muutoksenhakijat ovat esittäneet, että hanke ei ole voimassa olevien kaavojen mukainen vesialueen osalta. Myös hakemuksessa on todettu, että koska hankkeessa tehdään laajennusta ja täyttööä vesialueen puolelle, hanke ei ole voimassa olevien kaavojen mukainen vesialueen osalta ja että varsinainen poikkeamislupa asemakaavan määräyksistä haetaan tekniseltä lautakunnalta ennen hankkeen toteuttamista. Mäntyharjun kunta puoltaa poikkeamista asemakaavan määräyksistä.

Hallinto-oikeus toteaa, että hanke ei ole maakunta- ja yleiskaavassa alueelle osoitetun käyttötarkoituksen vastainen. Osa Kiepin sahan alue on yleis- ja asemakaavassa osoitettu teollisen toiminnan tarpeisiin. Mäntyharjun kunnan lausunnon mukaan Kiepin saha-alueen asemakaavoituksen ajantasaistaminen ja uudistaminen on vireillä ja alueen muuttuva tilanne on siten otettu huomioon.

Hallinto-oikeus katsoo, että valituksenalainen päätös ei vaikeuta vireillä olevien asemakaavamuutosten laatimista. Hakemuksen mukainen vesistötyttö on tarpeen alueelle suunnitellun käyttötarkoituksen mahdollistamiseksi. Edellä olevan perusteella ja kun lisäksi otetaan huomioon maakunta- ja yleiskaavan ohjausvaikutus, hallinto-oikeus katsoo, että kaavoitus ei ole esteenä nyt kyseessä olevan vesilain mukaisen luvan myöntämiselle.

Selvitykset ja riski veden laadun pilaantumiseen

Muutoksenhakijat ovat muun muassa vedonneet siihen, ettei ole olemassa riittäviä selvityksiä siitä, että täyttötyöt voidaan toteuttaa heikentämättä pohjavesialueen veden laatua tai antoisuutta. Kiepinsalmen pohjoisen puolella kiinteistöillä on pääosin omat kaivot ja toimenpiteiden vaikutusta pohjaveden laatuun ei ole tutkittu. Hanke sisältää ennakolta määrittelemättömän riskin imeytyvän pohjaveden laadulle.

Hallinto-oikeus toteaa, että viranomaisen on huolehdittava asian ratkaisemisen kannalta tarpeellisen selvityksen hankkimisesta, siten kuin hallintolain 31 §:n 1 momentissa edellytetään. Vesitalouslupaa koskevan hakemusasian ratkaisemisen kannalta ensisijaista on se, että lupahakemuksessa on esitetty vesilain 11 luvun 3 §:n 1 momentissa tarkoitetut ja vesitalousasioista annetussa valtioneuvoston asetuksessa tarkemmin määritellyt seikat. Hallinto-oikeus katsoo, että hakemusasiakirjat sisältävät riittävät tiedot hankkeen vaikutusten luotettavasti arvioimiseksi sekä lupa-asian ratkaisemiseksi, eikä hakemusasiakirjojen siten ole katsottava olevan valituksessa tarkoitettulla tavalla puutteellisia. Täten valituksessa esitetyt vaatimukset selvitysten puutteellisuudesta on hylättävä.

Lähin luokiteltu pohjavesialue, Kiermisaaren vedenhankintakäyttöön soveltuva pohjavesialue (0650718), sijaitsee noin viiden kilometrin päässä hankealueesta itään. Hallinto-oikeus toteaa luvan hakijan hakemukseen ja valituksenalaiseen aluehallintoviraston päätökseen viitaten, että rakentamisvaiheessa kiintoaineen sekoittuminen vesikerrokseen voi aiheuttaa veden tilapäistä samentumista. Hallinto-oikeus katsoo tehtyjen selvitysten perusteella, että suunniteltu täyttö ei ennalta arvioiden vaikuta vedenlaatuun siinä määrin, että siitä voitaisiin katsoa olevan haittaa pohjaveden määrään tai virtausolosuhteisiin valituksessa tai vastaselityksessä esitetyllä tavalla. Ottaen huomioon aluehallintoviraston määräämät lupamääräykset muun muassa suoja verkosta ja tarkkailusta, hallinto-oikeus katsoo, ettei sedimentistä aiheudu riskiä pinta- tai pohjavedelle. Hankealue ei sijoitu pohjavesialueelle. Hanke ei ennalta arvioiden vaikuta salmen vastapuolella olevien kaivojen vedenlaatuun valituksessa esitetyllä tavalla, ottaen huomioon, että asuntojen kaivot

sijaitsevat voimakkaasti Kiepinsalmen suuntaan viettävällä pohjoisrannalla noin 150 metrin etäisyydellä hankkeen toimenpidealueesta.

Edellä lausutun perusteella ja kun lisäksi otetaan huomioon lupamääräyksessä 14 asetettu tarkkailuvelvoite, hallinto-oikeus katsoo, että aluehallintoviraston päätöksen kumoamiseen tai muuttamiseen ei muutoksenhakijoiden esittämien vedelle aiheutuvien riskien ja laatua koskevien näkökohtien johdosta ole syytä.

Suojaverho

Kun otetaan huomioon asiassa suojaverhosta saatu selvitys ja päätöksessä annetut suojaverhoa koskevat lupamääräykset 9 ja 10, hallinto-oikeus arvioi, että suojaverhon rakenteeseen ja toimivuuteen ei ennalta arvioiden liity valituksessa esitettyä epävarmuutta. Selvitysten mukaan vedessä ei myöskään ole sellaisia haitta-aineita, joiden pääsyä hankealueesta olisi estettävä.

Kalasto

Muutoksenhakijat ovat valituksessaan esittäneet, että kalat, ravut ja muut vesieliöt menettävät täyttöalueella elinympäristönsä ja kalastus- sekä ravustusmahdollisuudet alueella estyvät.

Hakemuksen mukaan kalastus alueella on pääasiassa kotitarve- ja virkistyskalastusta. Pääasiallisia saaliskaloja Pyhävedessä ovat muikku, siika, kuha, taimen, hauki, ahven ja made. Hakemuksessa ei ole erikseen selvitetty mahdollisia rapuesiintymiä. Hallinto-oikeus toteaa, että yleensä ravulle soveltuvia elinympäristöjä ovat rantakivikot ja kovat savipohjat. Pehmeä muta ja lieju sitä vastoin voi heikentää ravun elinmahdollisuuksia. Hallinto-oikeus katsoo, ettei hanke ennalta arvioiden vaikuta kalastoon tai mahdollisiin rapukantoihin siten, että kalastovaikutuksia olisi tullut selvittää hakemuksessa esitettyä laajemmin, ottaen huomioon täytön laajuuden sijoitus rannan läheisyyteen siten, ettei estä kalojen liikkumista sekä päätöksessä määrätty rakennustöiden ajankohta.

Muut vaatimukset

Hallinto-oikeus ei tutki tämän vesitalouslupaa koskevan hakemusasian yhteydessä hallintopakon määräämistä tarkoittavia vaatimuksia.

Valituksenalaisessa aluehallintoviraston päätöksessä ei ole myönnetty lupaa louhintaan. Vastaselityksessä louhintaa koskevia vaatimuksia ei näin ollen voida käsitellä tässä asiassa.

Vastaselityksessä esitetty melua koskevaa vaatimusta ei tutkita valitusajan jälkeen esitettyinä vaatimuksena.

Luvan myöntämisen edellytykset

Vesitalousluvan myöntämisen edellytyksiä arvioidaan vesilain 3 luvussa säädetyn hyöty-haitta-vertailun eli intressivertailun perusteella. Vesilain 3 luvun 4 §:n 1 momentin 2 kohdan nojalla lupa vesitaloushankkeelle

myönnetään, jos hankkeesta yleisille tai yksityisille eduille saatava hyöty on huomattava verrattuna siitä yleisille tai yksityisille eduille koituviin menetyksiin. Asiassa on siten arvioitava, onko hankkeesta saatava hyöty suurempi kuin siitä koitua haitta.

Hallinto-oikeus katsoo, että aluehallintoviraston päätöksen interressivertailu on lainmukainen. Aluehallintoviraston päätöksessä esitettyä hyötyjen ja menetysten keskinäisestä painoarvosta ei ole syytä arvioida toisin. Hanke ei ole vesienhoidon tavoitteiden vastainen.

Johtopäätös

Hallinto-oikeus katsoo, että kun otetaan huomioon, mitä aluehallintoviraston päätöksessä on todettu hankkeesta aiheutuvista hyödyistä ja toisaalta siitä aiheutuvista haitoista, hankkeesta saatava hyöty on vesilain 3 luvun 4 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettulla tavalla huomattava verrattuna siitä yleisille tai yksityisille eduille koituviin menetyksiin. Edellä todetun perusteella ja kun otetaan huomioon varovaisuusperiaate ja aluehallintoviraston päätös lupamääräyksineen ja perusteluineen, vaatimukset ja niiden tueksi esitetyt seikat sekä asiakirjoista saatu selvitys, hallinto-oikeus katsoo, että aluehallintoviraston päätöksen kumoamiseen tai muuttamiseen valituksen johdosta ei ole perusteita.

Täytäntöönpano

Aluehallintovirasto on oikeuttanut Kieppi Sawmill Oy:n ryhtymään hankkeen toteuttamista valmisteleviin toimenpiteisiin täyttöalueilla 1 ja 3 lupapäätöstä ja sen määräyksiä noudattaen jo ennen päätöksen lainvoimaiseksi tulemista. Hallinto-oikeus katsoo, että aluehallintovirasto on voinut vesilain 3 luvun 16 ja 17 §:n nojalla oikeuttaa luvan saajan ryhtymään hankkeen toteuttamista valmisteleviin toimenpiteisiin jo ennen päätöksen lainvoimaiseksi tulemista.

Asian tultua tällä päätöksellä ratkaistuksi, täytäntöönpanon keskeyttämistä koskevat vaatimukset on hylättävä.

Muut sovelletut oikeusohjeet

Vesilaki 3 luku 16 ja 17 §

Julkinen kuulutus

Päätös on annettu julkisella kuulutuksella.

Velvollisuus ilmoittaa päätöksen saamisesta

██████████ on viipymättä tämän päätöksen saatuaan ilmoitettava päätöksen tiedoksisaannista asiakumppanilleen.

Ilmoitusvelvollinen on velvollinen korvaamaan ilmoittamatta jättämisestä aiheutuneen vahingon sikäli kuin se laiminlyönnin laatuun tai muihin olosuhteisiin nähden harkitaan kohtuulliseksi (laki oikeudenkäynnistä hallintoasioissa 94 §, hallintolaki 56 § 2 mom ja 68 §).

Päätöksestä ilmoittaminen

Mäntyharjun kunnanhallituksen on viipymättä julkaistava tieto tätä päätöstä koskevasta kuulutuksesta yleisessä tietoverkossa kuntalain 108 §:n mukaisesti. Tiedon kuulutuksen julkaisemisesta tulee olla nähtävillä vähintään sen ajan, jonka kuluessa päätökseen voi hakea muutosta valittamalla.

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan. Valituskirjelmä on toimitettava korkeimpaan hallinto-oikeuteen 30 päivän kuluessa hallinto-oikeuden päätöksen tiedoksisaannista eli viimeistään **24.6.2024**.

Valitusosoitus on liitteenä HallJK (01.20).

Hallinto-oikeuden kokoonpano

Asian ovat ratkaisseet hallinto-oikeuden ylituomari Riikka Mäki, lainoppinut hallinto-oikeustuomari Pertti Piippo sekä tekniikan alan hallinto-oikeustuomari Lasse Käsälä.

Esittelijä Maria Ingerström

Tämä päätös on sähköisesti varmennettu hallinto-oikeuden asianhallintajärjestelmässä.

Jakelu

Päätös ja maksu

Osoite: [REDACTED]

oikeudenkäyntimaksu 260 euroa

(Oikaisuvaatimusohje ilmenee hallinto-oikeuden päätöksen oikeudenkäyntimaksua koskevasta liitteestä.)

Jäljennös maksutta

Kieppi Sawmill Oy / paikallisjohtaja [REDACTED]

Itä-Suomen aluehallintovirasto/

Ympäristölupavastuualue

Mäntyharjun kunnanhallitus

Mäntyharjun kunnan ympäristönsuojeluviranomainen

Etelä-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus/
ympäristö ja luonnonvaratPohjois-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus/
kalatalousviranomainen

Liikenne- ja viestintävirasto Traficom

Väylävirasto, sisävesiväylät -yksikkö

Väylävirasto, rautatieosasto

Museovirasto

Suomen ympäristökeskus

Tuomioistuimen yhteystiedot

Vaasan hallinto-oikeus

Korsholmanpuistikko 43, 4 krs (PL 204), 65101 Vaasa

Sähköposti: vaasa.hao@oikeus.fi

Puh.: 029 56 42780

Hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelu:

<https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet#/>

Henkilötietojen käsittelyyn ja tietosuojaan liittyvät tiedot ovat saatavilla

<https://oikeus.fi/hallintooikeudet/vaasanhallinto-oikeus/fi/>

VALITUSOSOITUS

Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla **korkeimpaan hallinto-oikeuteen** kirjallisella valituksella, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Valitusluvan myöntämisen perusteet

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 111 §:n 1 momentin mukaan valituslupa on myönnettävä, jos:

- 1) lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa tapauksissa tai oikeuskäytännön yhtenäisyyden vuoksi on tärkeitä saattaa asia korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi;
- 2) asian saattamiseen korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi on erityistä aihetta asiassa tapahtuneen ilmeisen virheen vuoksi; tai
- 3) valitusluvan myöntämiseen on muu painava syy.

Valituslupa voidaan myöntää myös siten, että se koskee vain osaa muutoksenhaun kohteena olevasta hallinto-oikeuden päätöksestä.

Valitusaika

Hallinto-oikeuden päätös on annettu julkisella kuulutuksella. Päätös on julkaistu hallinto-oikeuden verkkosivuilla päivänä, joka ilmenee päätöksen ensimmäiseltä sivulta. Päätöksen katsotaan tulleen asianomaisen tietoon seitsemäntenä päivänä kuulutuksen julkaisemisajankohdasta. Valitus on tehtävä **30 päivän kuluessa** hallinto-oikeuden päätöksen tiedoksisaannista, sitä päivää lukuun ottamatta.

Valituksen sisältö

- Valituksessa, johon on sisällytettävä valituslupahakemus, on ilmoitettava
- valittajan nimi ja yhteystiedot mukaan lukien se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite); jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä, on valituksessa mainittava myös tämän yhteystiedot
 - päätös, johon haetaan muutosta (valituksen kohteena oleva päätös)
 - peruste, jolla valituslupaa pyydetään, sekä syyt, joiden vuoksi valitusluvan myöntämiseen on mainittu peruste
 - miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (vaatimukset)
 - vaatimusten perustelut
 - mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä korkeimmalle hallinto-oikeudelle. Jos usea tekee valituksen yhdessä, voidaan joku heistä ilmoittaa yhdyshenkilöksi.

Valituksen liitteet

Valitukseen on liitettävä

- hallinto-oikeuden päätös valitusosoituksineen
- selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen, joka ei ole toiminut asiamiehenä asian aikaisemmassa käsittelyvaiheessa, ja joka ei ole asianajaja, julkinen oikeusavustaja tai luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja, on liitettävä valitukseen valtakirja.

Valituksen toimittaminen

Valitus on toimitettava valitusajassa korkeimmalle hallinto-oikeudelle. Valituksen tulee olla perillä valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Tämä koskee myös tilanteita, joissa valitus toimitetaan sähköisen asiointipalvelun kautta tai sähköpostitse. Valitus liitteineen voidaan toimittaa sähköisen asiointipalvelun kautta. Asiointipalvelun kautta toimitettua valitusta tai sähköpostitse toimitettua valitusta ei tarvitse toimittaa paperimuodossa. Asiakirjojen lähettäminen postitse tai sähköisesti tapahtuu lähettäjän omalla vastuulla.

Korkeimman hallinto-oikeuden yhteystiedot:

Postiosoite: Korkein hallinto-oikeus
PL 180, 00131 Helsinki

Sähköposti: korkein.hallinto-oikeus@oikeus.fi

Käyntiosoite: Fabianinkatu 15, 00130 Helsinki

Puhelin: 029 56 40200

Faksi: 029 56 40382

Aukioloaika: arkipäivisin klo 8.00–16.15

Hallinto- ja erityistuomioistuinten sähköinen asiointipalvelu:

<https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet#/>